

CVEČJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vreduje in izlaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

VSEBINA 4. ZVEZKA.

25. leto papeštva sv. očeta Leona XIII.	97.
Podoba Bogu posvečene zlasti redovne osebe.	
IV. pogl. Prava redovna oseba je žrtev prostovoljnega vboštva	101.
Učenec sv. Filipa Nerija, ali moč trdnega sklepa	104.
Občestvo svetnikov	109.
Življenje sv. Frančiška, pisano od treh njegovih tovarišev.	
III. pogl. Kako je Gospod obiskal njegovo srece	114.
Prijateljski pogovor	116.
Podružnica tretjega reda na Zdolah. (Dopis iz Brežic.)	118.
Kako udje tretjega reda preživijo dan	120.
Čemu je dober tretji red?	123.
Nekaj čertic sè slovenskega misijona na Nemškem. (Dalje).	126.
Priporočilo v molitev	127.
Zahvala za vslišano molitev	128.
Darovi za dobre namene	128.

V GORICI
Hilarijanska tiskarna
1903

Knjižne novosti.

O pouku slovenskega jezika. Njegove dosedanje smeri in bodoča naloga. Spisal dr. Fr. Ilešič, o. kr. profesor. (Dalje.)

Kako vender Hrvatje pri vsem svojem pisanju vedno in vedno mislijo na lepo in lahko izreko! Mi pa pišemo semtertja, kaker bi smešili sami svoj jezik. „Mož z žlico“ je stalo ni davno v nekem časniku. Torej to naj Slovenec izgovori v treh zlogih!? Ni mogoče! Mogoče je le: „mož žlico“, ali: „mož z žlico“, „mož sv žlico“; prvo je nerazumljivo, drugo pa je treba pisati po zakonih našega navadnega pravopisa: „mož zè žlico“, „mož sè žlico“. Pisavo „mož z žlico“ vzderžuje le sedanji šolski nauk sè svojo glaskujočo metodo, ki ji je **z** v takih primerih ne sam soglasnik, temuž zlog (zv).

Pravim „vzderžuje“ in nočem reči s tem, da je ta metoda tudi prvi vzrok take pisave. Taka pisava je namreč v resnici stariša od sedanje metode; njen prvotni vzrok je pač nekako etimološko zenačevanje, ki se prikazuje tu bolj tu menj pogosto že v začetku naše književnosti, posebno bogato v Ravnikarjevih čudnih kozelcih. V njegovih „Zgodbah sv. pisma“ so najti primeri kaker: „v' en glaf s' stotnikam“, „f-fhli“, „fshgali“ (za „sužgali“) itd. — Gorenjec bi sicer vtegnil zmagati mariskaj, kar večini nas drugih Slovencev ni mogoče izgovoriti, vender z mej dvema s težko verjamem, da bi se mu posrečilo. Tri s zaporedoma zmore morda kako: „glas s stotnikom“, ali večini Slovencev se tudi to jako vpira; mi moramo na vsak način mej poslednja dva postaviti svoj polglasnik, prav kaker Hrvatje svoj a: „glas sv stotnikom“. In ako smemo in moramo tako govoriti, smemo in moramo pač tudi pisati: „sè stotnikom“.

Sicer bi človek rajši pisal brez znamenja na e: „se stotnikom“, ker v vsakdanji pisavi ni lepo videti mnogo tistega pezdirja nad samoglasniki; ali ker bi bravci drugači predlog sè zamenjavali sè zaimkom se, ni skoraj druge pomoči kaker da pišemo to znameuje.

Komer je torej kaj za to, da se naši slovenščini ohrani lažja in lepša izreka, ki je ob enem izreka večine, in da se po tej izreki vravna tudi pisava, ta mi mora pač priterditi, da je treba za stsl. predlog **cs** pri nas pisati sè povsod, to je, v vseh primerih, kjer se govori večinoma **sv** (ali nekod **zv**), torej pred *vs, vz, vš, vž* (*ps, pš*), pa tudi pred samimi *s, z, š, ž* (ne pa tudi pred *c* ali *č*, kaker radi delajo poveršni posnemavci): „sè vso, sè vzgojo, sè vštevanjem, sè vžiganjem, sè samim, sè zadnjim, sè žalostjo“. Pred *ps, pš* piše Pleteršnik sam *s*: „s psom, s pšajem“, in res stoji že pri Dalm. Jer. 15: „s'Pfy“, in Eccli. 13, 22: „Hyena fe s'pfom drushy, taku tudi ta bogati s'vbufhzm“. Zdaj se navadno sliši „s pesom“ z restituiranim **v** v korepu samostavnika, ali nekedar se je govorilo gotovo tudi pri nas „sv psom“, kaker se, če se ne motim, še zdaj v hervasčini „sa psom“ v č. „se psem“, v p. „ze psem“, v r. „co исомъ“. Tudi namestu „sv tkalcem“ govorimo zdaj „s tkalcem“, kaker namestu „sčtkati“ (Dalm. ima še „fetkan“ Exodi 26): „stekati“. Pač pa se je ohranil **sv** pred **pš**, spremenjenim, kaker se navadno

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XX. tečaj.

— ❁ V Gorici 1903 ❁ —

4. zvezek

25. leto papeštva sv. očeta Leona XIII.

se bliža svojemu koncu. Terdno smemo upati, da ga sveti oče v dobrem zdravju dožive, — in tudi prežive še obilo časa. V resnici je, kaker pravijo vesela sporočila iz Rima, pričakovati, da naš Gospod in zveličar svojemu dobremu hlapcu in skušenemu namestniku na zemlji še kaj let pusti vladno svoje cerkve, kateri ga je očitno po svoji posebni previdnosti na čelo postavil v teh težav in britkosti polnih časih. Saj ga on sam tudi očitno krepča in podpira ne le s posebnimi duhovnimi milostmi, temuč tudi z mnogimi dokazi ljubezni in spoštovanja, ki mu ga skazujejo ob vsaki priliki verni katoličani takó višjih kaker nižjih stanov, in ne samo oni, ampak skoraj prav tako tudi drugih verpošteni in dobrega duha ljudje. In tudi ob tej zadnji priloznosti so ne le na priliko naše avstrijske domovine najvišji gospod in naše glavno mesto dunajsko dragocene darove poslali v Rim, tudi nekatoliški nemški cesar in drugi

imenitni in mogočni gospodje so svetega očeta primerno počastili.

Žal, da so pa doživeli sveti oče tudi prav v tem srebernem letu svojega papeštva blizu najobčutljiviši vdarec mej vsemi, ki so jih zadeli v dolgih letih njihovega višjega pastirstva, in kar jim mora biti še tolikanj bolj britko, od strani prav tistega naroda, ki so mu skazovali vedno nekako največo ljubezen. To je namreč francoski narod.

Da so mu skazovali sveti oče toliko ljubezen, temu se ne smemo čuditi. Od ene strani so francoski katoličani posebne ljubezni vredni, od druge pa so je tudi jako potrebni. Na Francoskem je mnogo dobrih katoličanov. Tam se nabere največ denarja za katoliške misijone in tudi misijonarjev je po svetu primeroma največ Francozov. Kako ne bi sveti oče ljubili takega naroda? Ali silno žalostno je, da ima ta narod v sebi tudi največe nasprotnike vere Kristusove in katoliške cerkve, in kar je najhujše, oni imajo vso oblast v rokah in nevsmiljeno zatirajo vse, kar je božjega, vse, kar je zlasti katoliškega. Po pravici se sme reči, da vlada dandanašnji tam prav tisti, ki ga je imenoval Kristus « vojvoda tega sveta », sveti Pavel pa « boga tega veka » (2 Kor. 4, 3), — « in ta je Antikrist, ki ste slišali, da pride in je že zdaj na svetu », kaker piše sv. Janez evangelist v svojem prvem pismu 4, 3.

Sv. oče so želeli rešiti vbogo Francosko iz sužnosti takih ljudi. Zato so več ko enkrat opominjali katoliške volivce francoske, naj bi popustili misli na odpravljene državne oblike in le za to skerbeli, da spravijo katoliške može v zборе, ki imajo zdaj vladati deželo. Katoličani francoski pa ali svetega očeta niso prav razumeli, ali pa iz drugih vzrokov niso bili zmožni storiti, kar so jim veleli, in ostalo je pri tem, da v francoskih zbornicah katoličanov ali ni, ali če jih je kaj, so kaker bi jih ne bilo, v francoskih zbornicah katoličani nimajo prav čisto nobene moči, nobene veljave, nobenega vpliva.

Francoska vlada je torej popolnoma nasprotna Bogu in njegovi cerkvi. Bog se že ne imenuje več, cerkev pa se ima prej ali pozneje vničiti, streti!

Prav kaker v zasmeh staremu papežu v Rimu so jo začeli podirati za njegovo petindvajsetletnico, s tem namreč,

da so do malega vse katoliške redove pregnali iz dežele in zaperli njih šole; kar je do zdaj še ostalo, to napovedujejo, da bo v dveh letih do zadnjega sledu odpravljeno s Francoskega. Da bodo za redovniki in redovnicami tudi drugi duhovniki in škofje prišli na versto, to si je lahko misliti. Že zdaj se jim prepoveduje pridigati in kerščanski nauk učiti v domačem bretonskem jeziku, ki se je vender govoril v Bretanji davno preden se je rodila sedanja francoščina.

Taka je torej zdaj na Francoskem tista slavljena sloboda: *liberté*, tisto bratovstvo: *fraternité*, tista enakost vseh: *égalité*!

Katoliške redovnike, ki niso nikomer nič žalega storili, ki so se le v vsakem oziru žertvovali za svoje rojake, država, ki je po veliki večini prebivavstva katoliška, podi iz domovine, sprejemljejo jih pa — hvala Bogu! — sprejemljejo jih države, ki po svoji večini niso katoliške, sprejemlje jih protestantska Anglija in, če se poterdi, kar za gotovo poročajo časniki, sprejemlje jih «pravoslavna» Rusija. V veliki britkosti svetega očeta je to pač ne majhina tolažba in — kaker moramo po vsi pravici misliti, — naravnost naredba previdnosti božje, namenjena pospešiti zmago katoliške cerkve po širokem svetu. Saj je Angleška na svetu prva moč; ako ona sprejemlje katoliške redovnike, jim je svet odpert, ako ona spoštuje in brani katoliško cerkev, naj jo preganjajo in pestijo, koliker hočejo, onemogli, razuzdani Francozi, vničili bodo le zadnje ostanke svoje lastne veljave in moči na svetu, katoliške cerkve pa ne bodo vničili. Pa če Angleška zlasti na morju gospoduje sè svojim mogočnim brodovjem, na suhem ima pa Rusija največo moč, in kedo ve, ali ne pošilja Bog francoskih redovnikov tja, da pridobe to nezumno državo katoliški edinosti, da pripeljejo v R i m brezštevilno pobožno ljudstvo rusko ter tako obilo nadomestijo tudi odpade, ki se gode v naši ljubi Avstriji po divjem kriku «proč od Rima!»

Bog pripušča hudo na svetu, da iz hudega izpelje kaj dobrega. — Tudi pri nas vbozih Slovencih je pripustil obžalovanja vredni verski razpor in odpad, da se je naše katoliško ljudstvo predramilo ter odločno v bran postavilo za vero svojih očetov ter cerkev Kristusovo. Sicer se tudi pri nas ni še dosegla popolna zmaga, še čaka verni

slovenski rod gotovo dovolj truda in boja, ali terdno smemo upati, da se bo z božjo pomočjo znal vbrantiti izdajskemu početu ljudi, podkupljenih pač od naših narodnih nasprotnikov, ki se žele prej ko mogoče polastiti našega sveta.

Ko primeren pripomoček v ta namen, namen namreč, da se poživi kerščansko prepričanje in povzdigne in okrepeča odločnost nasproti sovražnikom naše vere in cerkve, priporočajo sveti oče Leon XIII., kaker je sploh znano, tretji red svetega Frančiška, in mi smo mislili, da bi bilo za naš narod najkoristniše in svetemu očetu najljubše vezilo za 25letnico papeško, ako bi vsi verni Slovenci ž njimi se združili v tem redu.

To se, žal, ni zgodilo! Vender nočemo preveč žalovati zato; saj vemo, da mora počasi rasti in globoko poganjati korenine, kar ima biti kedaj veliko, močno drevo, ki bo moglo obilo sadu roditi dolgo let.

Slovenski tretji red se bo povzdignil, okrepečal in razcvetel, ko se bo zavedel samega sebe ko edinstveno duhovno telo ter spoznal namen, ki ga ima, nalogo, ki jo ima zverševati na svetu, seveda vedno v tesni zvezi s prvim redom svetega očeta Frančiška.

Tretji red je in ima biti red, ne preprosta molitevna bratovščina. Ko red pa ima svoj poseben namen, svojo posebno nalogo v katoliški cerkvi — in ta je? Ako nam je dovoljeno tretjerednika primerjati vojaku, smemo reči, da je tretji red izbrana četa, ali da povemo z gosposkimi iz francoščine na posodo vzetimi besedami, da je tretji red elitna trupa papeška. Kaker njegova «telesna straža» (vender seveda v duhovnem pomenu) ima paziti na miglje svetega očeta in brez pomude zveršiti, kar veli ali želi namestnik Kristusov na zemlji.

Tak je bil pač tretji red na Italijanskem ob času cesarja Friderika II. in njegovega kancelarija Petra de Vineis; tak je bil na Francoskem ob času device orleanske Johane d' Ark; tak je bil na Angleškem nasproti kralju Henriku VIII., tak je bil na Nemškem v znanem kuljturnem boju in tak je tam še. Koliko je dandanašnji na Francoskem razširjen, ne vemo. Ako bi bil, kaker so priporočali sveti oče, in ako bi si bil v svesti svoje naloge, kaker bi moral biti, kaj mislite, ali bi bilo tam tako žalostno, kaker je? O ne!

Že davno bi sedeli namreč v francoskih zakonodajnih zbornicah v veliki večini katoliški močje, kaker sede mogočno v slovečem nemškem centru, vže davno bi imela Francija pravično katoliško vlado, kaker jo ima srečna Belgija, najnapredniša država na svetu!

Ali predaleč smo zašli, sklenimo ob kratkem!

Pri nas se torej za 25letnico svetega očeta Leona XIII. tretji red ni povzdignil in razširil, kaker smo želeli in priporočali; vsaj znano nam to ni. Vender nočemo obupati Slovenski močje se ne dajo vneti za stvar, ki je še ne poznajo zadosti. Upamo pa, da jo bodo ščasoma spoznali.

Tudi kar se je sicer namerjalo storiti za to slovesno priliko, so overle po večem znane zamotane razmere. Zdaj se kaj posebnega pač ne bo dalo več izvesti. Vsaj nekaj pa bi bilo morda še mogoče. Kaker poročajo časniki, se odpravi konec mesca februarja poseben romarski vlak iz Avstrije v Rim. Romarje spremi z Dunaja knez nadškof, kardinalj Gruša, iz Ljubljane milostivi knezoškof ljubljanski. Tudi Slovenci se morejo torej vdeležiti tega romanja in bi bilo gotovo lepo, ako bi se jih ga vdeležilo zlasti obilo tretjerednikov. Seveda naj bi jih ne gnala posvetna radovednost, temuč pravi namen, ta namreč, da spoznajo pred svetom svojo vero, da se v nji poterdijo in navdušijo za nje brambo, ter da ljubezen izkažejo častitljivemu starčku na stolu sv. Petra in počaste svojega Boga in zveličarja v njegovem namestniku. Vsem romarjem želimo srečno pot, svetemu očetu pa dobro zdravje in pomoč božjo za veselo slovesnost.

Podoba Bogu posvečene zlasti redovne osebe.

P. A. M.

IV. POGlavJE.

Prava redovna oseba je žertev prostovoljnega vboštva.

Dobra redovna oseba ceni visoko evangelijsko vboštvo in se rada vadi v njem. Kako častitljiva je pač ta čednost! Ona stori, da vse posvetno zaničujemo, reši nas navezanosti na ta svet, stori nas zmožne, da lahko vse svoje misli k nebesam povzdignemo, z Bogom občujemo.

Ta čednost je podlaga popolnosti; ona je skriti evangelijski zaklad; in ta zaklad je tako dragocen, da ga ne moremo z nobenim posvetnim zakladom primerjati.

Pobožna duša, ali ne boš ljubila te čednosti? Jezus, tvoj ženin, je sam hotel biti vbog! Bil je tako bogat in storil se je vbogega; vse je bilo njegovo in vsemu se je odpovedal.

Spomni se na to, kar si brala v sv. evangeliju. Jezus je bil rojen v hlevcu v največem vboštvu; živel je v pomanjkanju, vmerl je oropan vsega. Vboštvo te stori podobno Jezusu, keterega ljubiš. Kako srečna si, ako si resnično vboga! Ti spolnjuješ evangelijske svete in vboštvo, katero ceniš, ti daje pravico, z aposteljni reči Jezusu Kristusu: «Gospod, mi smo vse zapustili in šli za teboj. Kakošno bo naše plačilo?»

Plačilo, katero ti Jezus obeta, je silno veliko. V tem življenju boš stoterno prejela za to, kar si zavoljo njega zapustila, in čaka te večno življenje. On, ki je resnica, te o tem zagotavlja.

Težko je bogatino zderžati se, da bi svojega serca na bogastvo ne navezal, ali ga ne rabil v greh, in to je zanj v smertni uri bogat vir bridkega kesanja.

Kako srečna pa je duša, ki je zvesto živela v svetem vboštvu?

Ker se je prostovoljno odrekla posvetnim dobrotam, se zdaj lahko vadi še v drugih težkih in junaških zatajevanjih in ona ve, da pravični in dobrotljivi Bog tega ne bo pozabil. Ali ne bo mirno in sladko vmerla, bogata na čednostih in zasluženju? Kolik nagib je to za te, da se popolno in stanovitno vdaš vboštvu, keterega si se z ljubeznijo oklenila.

Živi torej tako vbožno, da ne boš imela nič zapustiti tisti dan, ko mora vsak zapustiti, kar'koli ima.

Ne posnemaj tistih mlačnih oseb, ki so vboge le zarad tega, ker v resnici nič nimajo. Tvoje vboštvo bi bilo potem brez zasluženja, oropala bi se milosti, ki so z uboštvom združene. Bog gleda v serce in po nagnenju serca on ali sprejme ali pa zaverže.

Ne imej nič kot svojo lastnino in tudi ne navezuj svojega serca na to, kar ti je v porabo izročeno; vedno

bodi pripravljena, da se tudi temu z veseljem odrečeš. Vboštvo naj ti bo za tovarišico, ono naj kiti tvojo celico in na tvoji obleki naj se sveti.

Jed, ki se ti daje v hrano, sprejmi kot miloščinjo in ako je slaba in neokusna, misli si, da tudi te ne zaslužiš.

Ako ne ravnajo s teboj, ko z navadnimi vbožci, si vender le srečna.

Redovne osebe, ki žive po duhu sv. vboštva, so vesele, ako v kakih okoliščinah tudi na najpotrebnejših rečeh pomanjkanje terpe.

Posnemaj jih !

Kako bi bila zbegana in vznemirjena, ke bi posnemala neketere mlačne redovne osebe, nevredne tega imena, pri katerih morajo predstojniki poprej premisliti njih okus in sitnost, da jih zadovolje.

Ako dobe bolj slabo okleko, ako se jih vedno ne vpraša, ako se jim odloči celica, ki ni po njih volji, kmalu pozabijo, da so predstojniki namestniki božji; tožijo in goderenjajo.

Spomni se, pobožna duša, da se je vsaka oseba, ki se je zavezala vboga biti, tudi zavezala terpeti.

Misli na unanje vbožce ! Slabo se oblečeni, hrano imajo slabo, stanovanje slabo, izpostavljeni so vsem vremenskim nezgodam.

Prostovoljna vbožica, po pravici terpiš, ako te vboštvo kaj tare.

Z obljubo sv. vboštva ne moreš nič svojo lastnino imenovati. Ne sprejmi ničesar brez dovoljenja in če si kaj dobila, ne imej za svojo last.

Vboštvo te je vsega oropalo, sklepaj iz tega, da nimaš nič oddajati.

Ako ti pravim, da ne smeš nič darovati, se ti bo to preterdo zdelo. Naj bo !

Vender nikedar ne misli še tako malenkostne reči darovati, da bi poprej ne dobila dovoljenja za to; ako si pa dobila dovoljenje, posveti majhini dar s čeznatornimi nagibi.

Še enkrat rečem, ti ne smeš nič darovati. Kar si obljubila vboštvo, ti ni ničesar ostalo, celo tvoje serce ni več tvoje, ker si ga darovala Bogu.

Vsaki dan ponavljaj ta svoj dar, nič prijetnišega ne moreš storiti svojemu nebeškemu ženinu, in moli pogosto:

O Jezus! moj božji učenik, moj ljubi ženin, ti si hotel biti čez vse vbog. Iz ljubezni do mene, da bi mene bogato storil, si ti objel vboštvo; kako bi se mogla jaz braniti, po tvojem zgledu vbožno živeti? Kaj? Pogled na križanega, vbogega Zveličarja bi ne imel dovolj moči, da se tudi jaz vsemu odpovem? O moj Bog! daj mi veliko ljubezen za to čednost. Ti si moj zaklad, ti mi zadostuješ. Prosim te, po priprošnji Marijini, daj mi milost, da bom le tebe vekomaj posedala.

Učenec sv. Filipa Nerija, ali moč terdnega sklepa.

„O da bi mogel postati svet!“ Tako marisketeri zdihuje ter si želi popolnosti in svetosti. Prav je tako, željo in hrepenenje po svetosti in popolnosti mora imeti, kedor hoče v tem napredovati, ali se ve da ne prazne želje, ampak pravo hrepenenje, ki se v djanju izpeljuje. Ena prav kratka beseda pomaga to hrepenenje vresničiti, brez nje se ne doseže nič, in ta znamenita in važna beseda je „hočem“, torej „terden sklep“.

Res je, da so naši še tako terdni sklepi slabi, če jih ne podpira pomoč božja, katero treba prositi, ko se terdne sklepe dela, in ne zanašati se na lastne moči; in došla bo, zlasti če jo prosimo po Mariji.

Ali kolikokrat rabimo to znamenito besedo „hočem“ „terdno sklenem“, in vendar ni napredka v svetosti in popolnosti. Zakaj pa ne? Res da je kriva nekoliko človeška slabost, še bolj pa je krivo pomanjkanje resnega prizadevanja popravljati se. Koliko krat se skoro samo z besedo terdno sklene, ali se pa na terden sklep pozabi, in premalo prosi božje pomoči. Neki duhovni učitelj pravi, da ravno zavoljo pomanjkanja terdnega sklepa, ker je bolj z besedo kakor s terdno voljo storjen, je mnogo spovedi slabih in neveljavnih.

Mnogo slabih navad je res težko izlečiti in izkoreniniti, pa vendar gre, samo ako se resno hoče. Pregovor sicer pravi: „pijanec se spreoberne, ko se v jamo zverne“ t. j. tak ostane do groba. Ali naj pa tak revež obupa nad svojim poboljšanjem. Ne, tudi tukaj je izjema, je mogočnost poboljšati se, treba samo prav

resne volje in stanovitne molitve. In če se more s terdno voljo ta tako nevarna strast premagati, kako se ne bi mogle tudi druge. Kaj more doseči prava terdna in odločna volja, to nam kaže sledeči zgled.

Pred nekaj čez tristo leti sta živela v Rimu dva čisto nasprotna si človeka, eden duhovnik redovnik, svetnik, sv. Filip Neri, apostelj Rima, drugi neki težak, nosač, lahkoživec, vse drugo kaker svet. Mladi krepki težak je imel dobro mater, ki ga je kot dečka lepo učila in tudi v šolo pošiljala k „fratrom“, redovnikom, kjer se je naučil kerščanskega nauka, lepih molitvic, brati in pisati, ali razposajen je bil, dobre matere ni hotel poslušati, dostikrat jo je hudo žalil. Postal je krepak mladenič, pravi lahkoživec, po delu nosač. Svoj zaslužek je nosil navadno v tisto hraulnico, kjer se zgubi glavica in obresti, v kerčmo. Kar se je kot deček naučil, je bil že davno pozabil.

Bilo je vseh svetnikov dan, tistega leta, ko mu je dobra mati vmerla. Ta dan popoldne hodijo verni kristijani v cerkev in na pokopališča molit za pokojue. Tudi naš težak se je spomnil svoje dobre matere, omehčalo se je tudi njegovo terdo serce, ne gre v kerčmo, ampak odloči se stopiti v cerkev, saj ga ni bilo že celo leto tam. V hiši božji stopi za neki steber neodločen ali bi ostal ali odšel zopet vun. Poskuša moliti, ali samo po sili se spominja še nekoliko lepih molitvic, ki ga jih je bila naučila skerbna mati, znal jih je še samo na pol.

Ko stoji tam tako zamišljen, stopi na pridižnico neki blag, bogaboječ in svet duhovnik; bil je to sam sv. Filip Neri. V pridigi je toplo priporočal, kako potrebno je sveto živeti, ako se hoče sveto vmreti. „Ako hočete sveto vmreti, morate tudi sveto živeti“. Več ko desetkrat je ponovil te besede s pretresljivim glasom, prepričan o resničnosti svoje terditve.

„Ako hočeš sveto vmreti, moraš tudi sveto živeti“. Ta glas je vedno šumel tudi nosaču v ušesih — in dospel je celo do serca. Svetnikove besede so ga vsega pretresle in zmedle. Ljudje zapuščajo cerkev, on otide zadnji vun. Pa tudi zunaj cerkve, ko bremena nosi, ko pije v kerčmi, povsod sliši neprestano ta glas. Nikjer ni našel več miru pred svarilnimi svetnikovimi besedami. Slednjič mu je bilo že preveč, začne premišljevati ter reče:

„Do zdaj sem bil nosač, mnogo bremen sem že prenesel, mnogo poti prehodil, to in ono sem že storil, — zakaj pa? Zato, ker sem bil nosač, to je bilo moje opravilo, moj poklic. Kaj pa

če bi postal svetnik? To opravilo, to delo, ta poklic ne bo slabši, kakor nosač biti. Poskusimo!“

Že drugo jutro je šel poiskat svetnika, da bi hodil k njemu v šolo učiti se svetosti. Stanovanje si je upal lahko najti, saj ga je v Rimu vse poznalo, tudi težaki. Pozvoni na vratih oratorijancev, vrata se odprejo in pred njim stoji brat vratar, ki vpraša, kaj da hoče.

„Rad bi videl svetnika, da se naučim njegovega rokodelstva“ — odgovori nosač.

„Kakšnega svetnika in kakšnega rokodelstva se hočeš učiti?“

„No, svetnika, ki ga imate tukaj, želim videti, vašega Filipa Nerija, in od njega se učiti rokodelstva.“

Vratar ga odpelje k svetniku, ki je Boga tako ljubil in bližnjega zavoljo Boga.

Naš nosač ni ravno dobro poznal vseh pravil vljudnosti in olike, pri krošnji in po kerčmah se tega in mogel naučiti. Ko stopi v svetnikovo sobo, kar naravnost reče:

„Dobro jutro, moj ljubi svetnik! Jaz bi se rad naučil vašega rokodelstva, rad bi tudi jaz bil svetnik.“

„Nisi zadel ta pravega, dragi moj; jaz nisem noben svetnik, prijatelj, ampak samo reven in vbog grešnik.“

„Kaj niste vi Filip Neri, o katerem se toliko pripoveduje?“

„Filip Neri se ve da sem, tako se zovem“, odgovori svetnik.

„Dobro, potem sem že pravega našel; vi ste tisti svetnik, keterega potrebujem. Bodite tako dobri in naučite me vašega rokodelstva — ali poklica. Kaj moram storiti, da postanem svet?“

Sv. Filip obmolkne za nekaj trenutkov, v svojem sercu se posvetuje z Bogom, potem pa ljubeznivo pogleda mladega moža. Kakor ne zaverže spreten rezbar in podobar naenkrat neotesanega gerčevega hloda, ampak dobro prevdari, ali bi se ne dalo vender-le kaj iz njega izrezati, tako opazi tudi svetnik pri tem neotesanem človeku plemenito dušo, in misli, da mu ga je previdnost božja poslala, da izteše iz njega svetnika.

„Dragi prijatelj, ali znaš brati?“ — vpraša ga sv. Filip.

„Kaj? ali znam brati? — No, da, moj ljubi svetnik, za silo že gre. Nekedaj sem hodil nekoliko v šolo k menihom; tam sem moral vedno povedati evangelij za prihodnjo nedeljo; tudi sličice v molitveni knjigi moje ljube matere sem večkrat pregledaval in skušal jih raztolmačiti. Se ve da je že jako dolgo od tedaj.“

Sv. Filip gre v knjižnico po neko knjigo, ki jo odpre in da nosaču. „Prijatelj“, pravi „preberi za zdaj samo te štiri verstice, in čez osem dni se verni“.

„Kaj? ... samo štiri verstice naj preberem, da postanem svetnik? Vi se gotovo norčujete z menoj!“

„Nikaker ne, prijatelj moj; stvar je resna; ali te verstice moraš zelo pazljivo brati“.

„Moj ljubi svetnik, jaz ti obljubim, da bom čez osem dni zopet tukaj!“

Tako je odšel s knjigo domov in čez osem dni se resnično verne.

„Dobro jutro, moj ljubi svetnik!“

„Bog te blagoslovi, moj dragi prijatelj! Ali si prebral tiste verstice?“

„Kaj ne, tiste štiri verstice?“ — odgovori nosač. — „Sem. Ali ni bilo tako lahko se jih naučiti.“

„Kako to, kaj pa je bilo?“ vpraša svetnik.

„No, kakor sami veste, moj oče, te verstice se glasiyo: Ti moraš Boga moliti, — ne smeš se rotiti in zaklinjati, — ne smeš se opiti... Oče moj dragi, kaj mislite, da se da to tako lahko in hitro doseči, kar te besede pomenijo?“

„Kaj me, prijatelj moj, da si vendar to storil in moj svet poslušal?“

„Gotovo, moj oče, dosegel sem to; ali terdo je šlo, in dostokrat se je bilo težko premagati“.

„Potolaži se, moj sin, ti si na pravem potu. Ako tako nadaljuješ, prišel boš gotovo do cilja. Ali, ali, štiri, pet kratkih pravil se moraš še naučiti“.

Svetnik mu je vsako besedo teh pravil dobro razložil. Opombe starega in velikega učenca so bile večkrat čudne in nespretne; ali odločnost in jasnost njegovih odgovorov je kazala njegov terdni sklep, da postane svetnik. Ena ura je pretekla hitro. Učenec se poslovil in obljubi verniti se zopet čez osem dni.

Dnevi pretečejo, ali nosač se ne verne. Sv. Filipa začne skerbeti; loti se moliti za svojega učenca.

Preteče drugih osem dni, ali od nosača ni več sledu. Svetnik je postal zelo žalosten. Mislil si je: „Revček je imel lepo nagujenje do pobožnosti, dobro je bil začel, a naveličal se je; tista zadnja štiri pravila so se mu zdela pretežka, gotovo jih je že pozabil.“

Ko je bil še v take misli vtopljen, začuje na hodniku neke težke korake, kaker da bi se nekedo težko vikel proti njegovim vratam. Prikloca do vrat in poterka.

„On je, on“, tako je govorilo svetniku sluteče serce. Odpre vrata, in res ga zagleda, ali kakšen je bil!

Ob palici stopi čez prag; vrat ima ovit z gosto suknenino, okolo glave so bile pa kar prilepljene bele kerpe; lica so bila deloma še grintova, znamenje globokih in celečih se ran, da, še celo po nosu so se mu videle erdeče-temne poteze.

„Za ljubezen božjo, prijatel, kaj se ti je pa zgodilo, kedo te je tako nadelal?“

„Vi, prav vi sami, moj svetnik, nobeden drugi ni tega kriv.“

„Kako? kaj? jaz naj bi bil kriv? kaj to pomeni?“

„Stvar je prav enostavna, saj se boste prepričali. Pripravljaj sem se, da izveršim neko naročilo; stopal sem se svojo krošnjo po cesti prosti Albanu, kar mi naglo nasproti priderdra neka kočija z dvema konjema. Ko zagledajo konji moj do verha natlačeni koš, se splašijo, sepnejo se pokonci, cesta je bila tam sterma, skočijo na stran, in vse se preverne v jarek. Mladi gospod se izkopa po sreči iz poderte kočije. Komaj je po koncu, plane na me in kakih deset minut me obdeluje s svojim bičem, tako da bom pomnil celo življenje. In vendar, moj ljubi svetnik, če bi bil hotel, lahko bi ga bil zgrabil, mu zlomil zatilnik ter ga vergel k njegovi poderti kočiji v jarek. Poglejte te roke — potipajte te žile in kite. — Mari sem bil jaz kriv, da je moja krošnja konje splašila? Ali sem jo mari mogel kar tako naglo raz sebe vreči? Ali si ne slušim ž njo svojega kruha? Gotovo, moj dragi svetnik, lahko bi ga bil zdrobil s temi rokami, ali spomnim se ravno vaših nauk: „Storite dobro tim, ki vas preganjajo, in ako vas kedo bije na desno lice, pomolite mu še levo“. Tega ni bilo ravno potreba, ker moj pretapač je je že sam poiskal. Jaz sem pa pustil, da me bije, še čerhnil nisem; vstal sem še-le, ko je on odšel. Ali sem prav storil tako, moj oče? Se ve da sem moral za to iti za štirinajst dni v bolnišnico in še le denes sem jo mogel zapustiti.“

Molče je poslušal svetnik nosačevo pripovedovanje; čim je ta dalje govoril, tim bolj je bil sv. Filip gnujen, kar je težko prikrival. Ko nosač doverši, razširi služabnik božji svoje roke, objame in pritisne mladeniča na svoje serce ter poljublja rane na razbitem obrazu njegovem.

„Bog naj te blagoslovi, moj sin ; da, prav si storil tako ; ti si spolnil moje navodilo.“

Od zdaj se nista več ločila ta dva človeka. Sv. Filip mu ponudi, ako hoče vstopiti v družbo oratorijancev, ki jo je sv. Filip sam ustanovil. Kleče se mu učenec za to zahvali, nikedar ni mislil na toliko srečo. — Nekedaj je sklenil postati svet in besedo je deržal. Kot brat lajik je bil vsim v lep zgled in spodbudo, pravi izversten redovnik. Po dvajsetih letih samostanskega življenja je vmerl v duhu svetosti. P.—n.—n.

Občestvo svetnikov.

„Verujem v občestvo svetnikov.“

Te besede ste, predragi, pač že mnogokrat ponovili. Kederkoli ste namreč molili sv. rožni venec, ste gotovo začeli z vero, ketere deveti člen se glasi : «v občestvo svetnikov». Ali pa tudi veste, kaj pomenijo te besede ? ali veste, kaj verujete ? Kako bi odgovorili, ke bi vas kedo vprašal ? Neketeri bi morda rekli : «občestvo svetnikov so vsi svetniki v nebesih». A ni tako. Katekizem nas drugače uči. V njem beremo : «Občestvo svetnikov smo mi na zemlji, ali bojujoča se Cerkev, duše v vicah, ali terpeča Cerkev in svetniki v nebesih, ali zmagoslavna Cerkev». Tako torej uči katekizem ; to je resnica ; to smo dolžni verovati, ako se hočemo zveličati. Jezus Kristus je dal svoji nevesti sv. Cerkvi dar nezmotljivosti t. j. da se v naukih svete vere ne more zmotiti. Mi smo tedaj z dušami v vicah in svetniki v nebesih v neki zvezi, in to je čisto naravno. Saj smo vsi otroci iste matere sv. Cerkve in vsi imamo istega očeta v nebesih. In kaker imajo udje vsake družbe, vsake družine svoje mejsebojne dolžnosti, tako jih imajo tudi udje velike družbe Kristusove. Zato hočemo denes skupno premisliti : Kake dolžnosti imamo mi do drugih udov občestva svetnikov, in kake koristi nam dohajajo, če te dolžnosti zvesto spolnujemo.

Ko je naš Gospod Jezus Kristus še po zemlji hodil ter učil, ni menda nobene besede tako rad izgovoril, ko besedo ljubezen. Ljubezen je njega samega pripeljala na svet, ljubezen ga je gnala od kraja do kraja, iskat zgubljenih ovčic,

ljubezen ga je spravila slednjič na križ. Iz ljubezni je vstanovil svoje kraljestvo na zemlji, sv. Cerkev; in mi kot udje te Cerkve smo jo dolžni gojiti. In sicer prvič zato, ker jo je Jezus tako silno priporočil: «Otročiči, ljubite se mej seboj»; drugič pa ker je ona podlaga kerščanskega življenja, in ima v sebi vse druge čednosti. Poslušajmo, kaj nam pravi o njej sv. Pavel: «Ke bi znal prerokovati in bi vedel vse skrivnosti in imel vso učenost in ke bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nič nisem». O ljubezen, kolika je tvoja vrednost! Zato, predragi, kličem s Kristusom: «Ljubite se mej seboj!» Ljubezen bo prinesla zopet srečo, mir in edinost, ki vedno bolj gine. Povejte vi kerščanski stariši, kako žalostno je v družini, kjer ni prave ljubezni, kjer se otroci mej seboj prepirajo, sovražijo; nasprotno pa, kako prijetno je tam, kjer vlada mejsebojna ljubezen in edinost. Povej mi ti, kerščanska žena, kaj ti je pripravilo že toliko britkih ur, toliko joka? Ali ne to, ker ni ljubezni mej teboj in mej možem? Če hočete biti torej srečni in zadovoljni že tu na zemlji, če hočete biti pravi in živi udje óbčestva svetnikov, ljubite se!

Ali pa se moramo ljubiti le tu na zemlji, ali sega ljubezen le do groba? Da, žalibog je to le premnogokrat, a ni kerščansko. Sv. Pavel pravi: „Ljubezen nikoli ne mine, ako bodo tudi prerokovanja minila in jeziki nehali iu učenost prešla“ (2. Kor. 13, 8). Ljubezni torej tudi smert ne sme pretergati. Mi smo tedaj dolžni ljubiti tudi tiste, ki so se pred nami preselili v večnost, in se sedaj čistijo v vicah ali pa že vživajo večno plačilo.

Kako naj skazujemo ljubezen dušam v vicah? S tem, da jim pomagamo v njihovem terpljenju. O, kako žalostno je njihovo stanje, kako velike njihove bolečine, a pomagati si ne morejo. Ti, predragi, pobožno napraviš sv. križ in izbrišeš svoje male grehe, dušam v vicah to ni mogoče. Ti izgovoriš najslajši imeni Jezus, Marija, in odpuščen ti je del časne kazni, duše v vicah naj še tako kličejo: Jezus, Marija! nič jim ne pomaga. Ti se lahko zatajuješ na različne načine in si zmanjšuješ časni dolg, vbogim dušam ni več dana prilika. Ti pa jim s takimi bogoljubnimi deli lahko pomagaš. Vsak najmanjši dar, ki ga zanje daruješ, bo ljubi Bog obernil v njih prid. Sedaj pa pomisli, predragi, koliko

lahko storiš zanje vsak dan. Če se ti kaj neprijetnega pri-
godi, če te zadene kaka nesreča, ali imaš od drugih kaj
terpeti, reci: «Naj bo za duše v vicah». Če imaš čas, na-
mesto, da bi ga nepotrebno zapravil, pojdi tudi ob delav-
nikih k sv. maši. O koliko zasluženje, kolika tolažba za
vboge duše! Zato, predragi, pokaži, da si kristijan, ki ima
sočutje sè svojim terpečim sobratom. Ali niso vsi, ki terpijo
v vicah, tvoji bratje, tvoje sestre, če ne po rodu, pa v Kri-
stusu? Da, dolžnost, tvoja sveta dolžnost je, da jim poma-
gaš, ker si sami ne morejo.

Slednjič smo rekli, da so v ti družbi ali občestvu tudi
svetniki v nebesih. A ne samo tisti, ketere je sv. Cerkev
kot take razglasila, marveč vsi, ki so v nebesih. Ker pa
vender ne moremo za gotovo reči, ta in ta je v nebesih,
imenujemo svetnike le tiste, ki jih je sv. Cerkev ko take
razglasila. Ali imamo tudi do teh kake dolžnosti? Ravno
tako, kaker do drugih udov. Ljubiti jih moramo. In kako
naj pokažemo svojo ljubezen? Če pomislimo, kako slavo in
veličastvo vživajo svetniki v nebesih, tedaj jih moramo le
ponižno občudovati in sè svetim spoštovanjem častiti. Da,
častiti jih moramo, ker oni to zaslužijo. Sovražniki sv. Cerkve
sicer vgovarjajo temu češčenju, češ, da svetnike bolj ča-
stimo, ko Boga samega, ali da jih celo molimo. Vsak dober
kristijan pa le Boga moli, svetnike pa časti, kar sv. Cerkev
odobrava in priporoča. Kako dopadljivo je Bogu to češčenje,
nam pričajo besede Jezusa samega, ketere je govoril sv.
Marjeti Kortonski: «O hči! Ker iz ljubezni do mene tako
slaviš vse svetnike, jim hočem dovoliti, da ti preskerbe one
čednosti in milosti, s katerimi se sami najbolj odlikujejo».
V teh Gospodovih besedah je pa hkrati zapopaden tudi
način, kako moramo svetnike častiti. Jezus je rekel, ker iz
ljubezni do mene častiš svetnike, torej jih moramo častiti
ne zaradi njih samih, marveč zaradi Boga. Zakaj? Ker oni
niso postali svetniki po lastni moči, temveč le s pomočjo
milosti, s katerimi jih je Bog obsipal. Ravno tako ni prav,
če bi kedo rekel: «Sv. Anton me je ozdravil, sv. Florijan
je odvernil ogenj», ker svetniki sami iz sebe ne morejo ni-
česar. Pač pa lahko prosijo za nas in Bogu je ta njihova
ljubezen dopadljiva in jih usliši. Mi se lahko naravnost do
Boga obrnemo, saj nam je Jezus zagotovil: «Če boste

Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal;» a mi smo reveži, ki še enega očenaša ne moremo prav zbrano moliti. Vzemimo, da bi kateri izmed vas prosil cesarja kake milosti, in bi napisal jako milo prošnjo, ali ni mogoče, da do cesarja še prišla ne bi? Če bi pa imel na cesarskem dvoru kakega imenitnega prijatela in bi ga prosil, naj posreduje, skoraj da bi bil gotovo uslišan. Vidite, tako so svetniki na nebeškem dvoru nekaki posredovavci mej nami in mej Bogom. In da jih za to prosimo, s tem jim skazujemo češčenje.

Je pa še drugi način, kako treba svetnike častiti, namreč s posnemanjem njihovih čednosti. In ravno to je glavni namen, ki ga ima sv. Cerkev, ko nam priporoča to češčenje. Zato daje pri sv. kerstu otrokom imena svetnikov, da bi jih posnemali v njihovih čednostih. In kedaj je bilo to bolj potrebno, ko je dandenes? Kje naj iščemo lepih zgledov? Morda mej spačenim svetom? Ne! Mariveč svetniki, naši patroni, naj bodo naš vzor, naš zgled. Nanje se ozirajmo od njih se učimo pravega junaštva. Tudi oni so živeli v hudih časih preganjanja in mlačnosti, a vse to so premagali in sedaj jih krasi krona zmage.

To so tedaj naše dolžnosti, vse pa so zapopadene v ljubezni. Ljubite se tedaj mej seboj, ljubite duše v vicah, pomagajte jim, ljubite svetnike v nebesih, častite jih in posnemajte njih čednosti. Da se pa tembolj vnamete v ljubezni, poglejmo še, kake koristi nam dohajajo iz zvestega spolnjevanja teh dolžnosti.

Tu ne bom pravil, kako srečen je tisti, ki živi v miru in ljubezni sè svojim bližnjim, kako ga vse spoštuje in časti; ne bom pravil, koliko blagoslova razliva ljubezen do bližnjega v družine, družbe in človeštvo sploh. To ste sami že skusili in lahko vidite pri drugih. Omenim naj le duhovnega zaklada v nebesih. Bog ne pusti nepoplačane niti kupice hladne vode, ki jo podamo bližnjemu; kaj šele druga dela vsmiljenja! Da, predragi, vsak krajcar, ki ga daruješ vbozemu, vsak očenaš, ki ga zmoliš za spreobrnjenje grešnika, vsako bogoljubno delo, ki je storiš bližnjemu, ti bo pravični Bog stotero povernil.

Kaj pa duše v vicah, ali nam bodo tudi one povernile, kar zanje storimo? Gotovo! Saj celo sedaj, ko so tako revne in same sebi ne morejo prav nič pomagati, vender za nas

prosijo. Tega so priča mnogi svetniki, ki so na njihovo priprošnjo prejemale obilo milosti. Če že sedaj prosijo za nas, kako hvaležne nam bodo šele potem, ko jih mi z našimi molitvami in dobrimi deli rešimo iz vie! Kako goreče bodo prosile za nas v nebesih, naj nas ljubi Bog varno vodi po tej solzni dolini in nam da časa, da se tu spokorimo in enkrat naravnost k njim pridemo!

In svetniki v nebesih se nas vedno spominjajo v svoji neminljivi sreči. Oni nas gledajo z nebeških višav, kako tavamo mej prepadi v vedni nevarnosti za zveličanje. Oni so priča, keder v skušnjavah omahujemo in tedaj se z milo prošnjo obračajo h Bogu, naj nas reši. A tudi v naših nadlogah in težavah nam radi pomagajo, ako je le v naše zveličanje, kar prosimo. Saj se nam mesec za mesecem nanzanjajo po cele verste ozdravljenj in milosti, ki jih deli Bog na priprošnjo svetnikov. Res da ni vse čudež, kar se piše, a so tudi slučaji, ki se ne dajo razlagati po naravni poti. Koliko milosti so že dobili verni po sv. Antonu Pad., po sv. Frančišku in različnih drugih svetnikih! Koliko blagoslova rosi na družine pobožnost do sv. Jožefa, pred čiger podobo se verni Slovenci radi zbirajo vsak večer, preden gredo počivat in vsako jutro preden gredo na delo.

Največ koristi pa ima gotovo tisti, ki posnema svetnike. Ali koliko je dandenes takih? Mnogi časte svetnike, se jim priporočajo; a da bi jih posnemali, se jim zdi nemogoče. Pa tudi to je mogoče, treba samo resne volje, in Bog bo dal svojo milost. Sv. Ignacij je bil kakor veste zelo v posvetno zakopan; ko je pa bral življenje svetnikov, je bil kmalu ves drugi; sklenil je nastopiti pot popolnosti in to je tudi storil, ter dosegel svoj cilj. Takih zgledov je brez števila, in ti, predragi, pa omahuješ? Toda ne straši se, grenko je sicer zatajevanje, a tem slajši bo sad. Veselja in sreče, ki jo vživa tisti, ki čednostno živi, te sreče ni mogoče popisati. Svet in vse posvetno se mu studi, on hrepeni le po Bogu, v njem najde svoje veselje, ter željno pričakuje trenutka, ko bo njegova duša rešena zemeljskih vezi, hitela v naročje stvarnikovo. O srečen trenutek, kedo bi si ga ne želel?

Predragi! pomisli, da si ud bojujoče Cerkve, vojščak Kristusov! Tvoja dolžnost tu je tedaj boj, vroč boj.

Trije sovražniki te neprestano napadajo: lastno meso, satan in svet. Bodi junak, ne omahuj, bojuj se vstrajno in tvoja bo zmaga. Kratek bo boj, a zmaga bo za večno. Bojujoča se in terpeča Cerkev boste prenehali; ostala bo le zmagoslavna. In v njej boš tudi ti vžival krono zveličanja vso neskončno večnost.

F. H. B.

Življenje sv. Frančiška

pisano od treh njegovih tovarišev, kateri so nekedaj
ž njim občevali.

III. POGlavJE.

Kako je Gospod obiskal najprej njegovo serce s čudovito sladkostjo, po ketere moči je začel rasti v zaničevanju samega sebe in vseh ničemernosti, in v molitvah in miloščinah in ljubezni do vboštva.

Potem ko se je bil vernil v Asiz, čez nekaj dni, so ga neki večer njegovi tovariši izvolili gospoda, da bi po svoji volji delal stroške. Dal je torej tedaj pripraviti bogato pojedino, kaker je bil dostikrat storil. In ko so se bili najedli in so vun šli iz hiše ter so tovariši skupaj šli pred njim in po mestu hodili prepevaje, je on v roki noseč palico kaker gospod, nekoliko zad šel za njimi in ni prepeval, temuč pridniše premišljeval.

In glej, naenkrat ga je Gospod obiskal in s toliko sladkostjo napolnil njegovo serce, da ni mogel ne govoriti, ne premekniti se in nič družega ni bil v stanu čutiti ali slišati kaker tisto sladkost, ker ga je tako ločila od mesenega čuta, kaker je pozneje sam rekel, da, ke bi ga bili tedaj na kosec razrezali, se ne bi bil mogel premekniti z mesta.

Ko so pa tovariši njegovi nazaj pogledali in ga videli tako ločenega od njih, so se vernili k njemu prestrašeni in se jim je zdelo, kaker bi bil že spremenjen v družega človeka. In vprašali so ga rekoč: „Kaj si mislil, da nisi prišel za nami? Morda si se mislil ženiti?“ On pa jim je živahno odgovoril: „Resnico ste povedali, ker sem mislil, da vzamem

nevesto plemenitnišo, bogatejšo in lepšo kaker ste jo kedaj videli“. In smejali so se mu. On pa je to rekel ne sam od sebe, temuč od Boga navdihnjen; tista nevesta je bila namreč prava religija, ki jo je sprejel, plemenitniša, bogatejša in lepša od drugih po vboštvu.

Od tiste ure torej se je začel zdeti samemu sebi malovreden in zaničevati tisto, kar je prej ljubil; pa vender ne popolnoma, ker še ni bil popolnoma ločen od ničemernosti sveta. Nekoliko pa od posvetnega hrupa se odtegovaje je skušal v notranjem človeku skriti Jezusa Kristusa, biser, ki ga je želel kupiti, prodavši vse, očem zapeljanih prikrivajoč. Dostikrat in skoraj vsaki dan je skrivaj hodil molit, h čemer ga je silila nekako že prej okušana sladkost, ki ga je dostikrat navdala in k molitvi gnala s terga in drugih krajev.

Dasiravno pa je bil že davno dobrotnik vbozih, je vender od tedaj bolj za terdno sklenil v svojem sercu, da z naprej ne odreče vbozemu, ki ga bo za Boga prosil, temuč da bo slobodnejše in bolj obilo, kaker po navadi, dajal miloščino. Zmirom je torej, kateri koli vbožec ga je zunaj hiše miloščine prosil, v denarju mu postregel, če je mogel; če pa ni imel denarjev, mu je dal kapo ali jermen, da ni siromaka praznega odpravil. Če pa tega ni imel, je šel na kakov skrit kraj ter je slekel srajco in vbožca skrivaj tja poslal, da si jo je vzel zaradi Boga.

Kupoval je tudi za cerkveno lepotičenje potrebne reči ter jih skrivaj pošiljal vbožim mašnikom. Ko je pa po očetovem odhodu doma ostal, je tudi, če je sam z materjo doma jedel, napolnil mizo s kruhi, kaker ke bi za vso družino pripravljaj, in ko ga je zato mati vprašala, zakaj toliko kruha na mizo devlje, je odgovoril, da dela to za miloščino, ki naj bi se dala vbožim, zato ker se je namenil vsakemu, ki prosi zavoljo Boga, miloščino podeliti.

Mati pa, ki ga je ljubila bolj ko druge sinove, mu je prizanašala v takih rečeh; ter je opazovala, kar je počel, in se čudila nad tem v svojem sercu. Kaker je namreč nanj imela navezано serce, ko so ga klicali tovariši in ga je njih družba tolikanj vabila, da je dostikrat vstal od mize, če je bil tudi še malo jedel, ter je pustil stariše v žalosti zavoljo tako nerednega odhajanja; tako je bilo zdaj njegovo serce

vse v to obrnjeno, da bi vboge videl ali slišal, ki bi jim dal miloščino. Po milosti božji torej tako spremenjen, dasiravno je bil še v posvetni obleki, je želel biti v kakem mestu, kjer bi ko neznan človek slekel svoja oblačila ter kakega vbožca obleko, na posodo vzeto, oblekel ter poskusil zaradi ljubezni božje miloščino prositi.

Zgodilo se je pa, da je šel tedaj na božji pot v Rim. In ko je prišel v cerkev sv. Petra, je opazil darila neketerih, da so bila majhina, ter je rekel sam pri sebi: „Ker se ima pervak aposteljnov visoko častiti, zakaj dajejo ti tako majhina darila v cerkvi, kjer njegovo telo počiva?“ In tako seže z roko v mošnjo z veliko gorečnostjo in potegne vun polno denarja in ko jih verže skozi oltarno okno, je tako zazvenčalo, da so se vsi pričujoči jako čudili nad tolikim darilom. In ko je prišel vun pred cerkvena vrata, kjer je bilo mnogo vbozih, ki so miloščino prosili, je skrivaj vzel na posodo oblačilca nekega vbozega človeka in odloživši svoja, je tista oblekel in stoje na stopnjicah cerkve z drugimi vbozimi je miloščino prosil, po francosko, ker je rad govoril po francosko, dasiravno ni znal dobro.

Potem je slekel tista oblačila in spet oblekel svoja ter se vernil v Asiz in začel je prositi Gospoda, da bi ravnal njegov pot. Nikomer namreč ni razodel svoje skrivnosti in nikoger svêta ni iskal v tej reči ko Boga samega, ki je bil začel ravnati njegov pot, in včasi škofa asiškega, ker tisti čas pri nikomer ni bilo pravega vboštva, keterega je želel čez vse na tem svetu, hoteč v njem živeti in vmreti. (Dalje pr.)

Prijateljski pogovor.

Pod tem naslovom, dragi mi bratje in sestre tretjeredniki, želim denes, in če bo Bog dal, še mnogokrat na tem mestu z vami govoriti ter se tako v svetem prijateljstvu z vami veseliti. Predzadnjič sem vas skušal nekoliko opomniti, da nam je sveto prijateljstvo v resnici zelo koristno in potrebno; zlasti smo se o tem prepričali iz besed cerkvenega uč-nika sv. Frančiška Suleškega. Denes pa želim z vami nekoliko premišljevat, da nam je sveto prijateljstvo tudi od Jezusa zapovedano. Prosim vas, vzemite si to prav k sercu.

Ko je naš ljubi Izveličar po zadnji večerji, pri kateri nam je podal in zapustil največji dokaz svoje ljubezni, še sedel v družbi svojih dragih učencev ter jih milo tolažil in jim razkrival ljubezen svojega Serca; govoril jim je mej drugim besede: „Novo zapoved vam dam, da se ljubite mej seboj; kakor sem jaz vas ljubil, da se tudi vi ljubite mej seboj. V tem vas bodo spoznali vsi, da ste moji učenci, če boste imeli ljubezen eden do drugega“. Pri teh Jezusovih besedah se torej danes nekoliko pomudimo, ter premislimo zakaj pravi Jezus: „Novo zapoved vam dajem, da se ljubite mej seboj,“ ko je vendar tolikrat že poprej z besedo in se zgledom učil ljubezen do bližnjega. Pa tudi že v starem testametu je bilo bližnjega ljubiti zapovedano; za to pa sedaj zapoved ljubezni do bližnjega ni mogla biti nova. Ali teh besed Jezus kar tako tje v en dan pač gotovo ni izgovoril; gotovo je tukaj zapovedal še neko posebno ljubezen. Kakšno ljubezen torej? Z besedami sv. Frančiška Saleškega rečem: Jezus tukaj ne govori o kerščanski ljubezni sploh, kakeršno smo vsakemu človeku dolžni; kar tukaj pravi, to zadeva le duhovsko prijateljstvo, po katerem si dvoje, troje, ali več duš zamenja svojo pobožnost in svoje občutlje, da tako postanejo eno serce in ena duša.

Taka sveta ljubezen in duhovno prijateljstvo je pa mogoče samo mej tistimi, ki ne nosijo le samo Kristusovega imena, ampak se tudi trudijo po njegovih stopinjah hoditi, in ki gledajo na njega kot vzor ljubezni, kakeršne pred njim svet ni poznal. Ker je torej Jezus dal nove zglede ljubezni, zato je bila pa tudi zapoved njegova: „Ljubite se mej seboj, kakor sem vas jaz ljubil,“ v resnici nova.

In da bi se ta Jezusova nova zapoved svetega prijateljstva, njegovim učencem tem bolj vtisnila v serce, jo je še v istem govoru dvakrat ponovil, kaker nam priča sv. apostolj in evangelist Janez. Rekel je torej še: „Moja zapoved je ta, da se ljubite mej seboj, kaker sem vas jaz ljubil“; in zopet: „To vam zapovedujem, da se ljubite mej seboj“. Tako torej je Jezus zapovedal sveto prijateljstvo mej svojimi učenci; ker tudi on sam je ravno v istem govoru dejal svojim učencem: „Vi ste moji prijatelji“, ter je tako dal na znanje, s kako ljubeznijo se imajo tudi oni mej seboj ljubiti. Da pa Jezus te svoje zapovedi ni dal samo za tiste svoje učence, ki so takrat bili okoli njega zbrani, je povedal sam ko je molil k svojemu nebeškemu očetu za svoje učence rekoč: „Sveti oče! ohrani jih v svojem imenu, katere si mi dal, da

bodo eno kaker mi“. Ne prosim te pa samo za té, temuč tudi za tiste, kateri bodo po njih besedi verovali v mé: Da bodo vsi eno; kakor ti, oče, v meni, in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nas eno“.

Predragi tretjeredniki, in vsi pobožni bravci „Cvetja“! skušajmo in potrudimo se vsaj nekoliko tesneje se zediniti in združiti v mejsebojno sveto in prijateljsko vez ljubezni v Kristusu. To nam bo gotovo mnogó koristilo; saj je taka mejsebojna sveta prijateljska ljubezen tudi pravo znamenje Jezusovih učencev in učenk, kaker je povedal to sam Jezus. Gojimo torej tudi mi tako ljubezen mej seboj, da bomo take tudi mi postali, če še morebiti nismo, pravi Jezusovi učenci in učenke.

Te kratke in skromne verstice vam torej denes podam v premislek; če bodo ugajale, se bomo, če bo Bog dal, v prihodnje še več o tem pomenili.

Valentia Zavodnik,
tretjerednik.

Podružnica tretjega reda na Zdolah.

(Dopis iz Brežic.)

Zadnjo nedeljo po binkoštih sem obiskal tretjeredniško podružnico na Zdolah, vstanovljeno leta 1898. Zdole so župnija dobri dve uri oddaljena od Brežic. Preč. g. župnik A. Š., ki so sam goreč tretjerednik, so me povabili, naj pridem to nedelje obiskat njihove tretjerednike. Prav rad sem jim vstregel. Že večkrat sem namreč slišal, da se tam tretji red posebno lepo razvija in širi mej vernim ljudstvom. In res! Sam sem se prepričal, da hvala o zdolski tretjeredniški podružnici ni bila prazna ali pretirana.

Župnija šteje okoli enajst sto duš in mej temi je kakih 230 tretjerednikov. Lepo število za tako majhino župnijo! Pa kaj bi pomagalo, ako bi bilo le število lepo, ke bi pa življenje ne bilo po duhu sv. očeta Frančiška! Ali pri tej skupščini sem se prepričal, da ni samo mnogo tretjerednikov, ampak da je tudi mnogo gorečih, vestnih tretjerednikov, ki na tanko spolnjujejo sv. vodilo. Perva zasluga za vse to velja, to se ve da, g. župniku, ki se neprenehoma trudi, da bi udje koliker mogoče živeli po sv.

vodilu. Pa tretjeredniki jim poplačujejo trud, s tem da se ravnajo po njihovih naukih. To so pokazali tudi pri tej priliki.

Soboto zvečer pred zadnjo nedeljo po binkošti so opravili udje sv. spoved, kaker jim je bilo naročeno. Drugo jutro je bilo po sv. maši za vse tretjerednike skupno sv. obhajilo. Lepo in ginljivo je bilo videti to mnogoštevilno duhovno družino sv. Frančiška pri angeljski mizi; vsi so vidno zbrani in pripravljeni sprejeli pri sv. obhajilu svojega ljubega Odrešenika in Tolažnika. Gotovo je bilo to skupno sv. obhajilo vsi fari v spodbudo. Popoldne je bil nauk za tretjerednike, ki je obsegal popis vestnega tretjerednika v njegovem življenju proti Bogu, proti sebi in proti svojemu bližnjemu. Po nauku so bile še litanije vseh svetnikov z dvema blagoslovoma, in po litanijah smo sprejeli zopet nekaj udov v tretji red.

Iz zapisnika sem razvidel, da ima ta podružnica mej svojimi udi može, žene, dekleta in mladeniče. Pervo mesto mej vsemi pa zavzemajo žene. In kar je prav posebno hval vredno, je to, da so ravno gospodinje premožniših hiš tudi vestne tretjerednice.

Blager taki župniji, ketera ima mej materami mnogo pobožnih duhovnih hčera sv. Frančiška. Te so angelji varihí svojim družinam in celi župniji. Že stari pregovor pravi, da dobra gospodinja tri vogle hiše podpira. Ako velja ta resnica o vsaki dobri gospodinjí, v koliko večí meri še le o gospodinjí — tretjerednici! Ako vestno spolnjuje sv. vodilo, je prava posredovavka mej Bogom in svojo družino in sosedi. Po vsi pravici zasluži pobožna, vzgledna gospodinja — tretjerednica pohvalo, katero daje sv. Duh pobožni ženi, ko pravi v sv. pismu: „Kaker vshajajoče sonce Božje na visokem nebu, tako je obličje dobre žene svoji hiši“. (Eccli. 26, 21). Bog daj v župnijah mnogo bogaboječih mater tretjerednic! Te bodo sè svojim lepim vzgledom najboljše razširjevavke tretjega reda v svojih družinah in mej svojimi sosedi. —

Ker je bilo že kesno, sem prenočil pri g. župniku. Drugo jutro sem se prepričal, da zdolski tretjeredniki tudi ob delavnikih v lepem številu prihajajo k sv. maši. Sicer je bilo jutro zelo merzlo, a tega se niso vstrašili, ker je v njih sercih tim bolj gorel ogenj ljubezni Božje. Saj vesten

tretjerednik dobro ve, koliko milosti dobi veren kristijan pri daritvi sv. maše.

Ko sem pregledal še drugo, kar se kako tiče tretjega reda, sem se zadovoljen napotil proti domu. Spremljala me je pa serčna želja: „Bog daj na priprošnjo sv. Frančiška mnogo tretjeredniških podružnic, takih, kakeršna je na Zdolah.“

P. A. Č.

Kako udje tretjega reda preživijo dan.

V tretji red sv. Frančiška si stopil, blagovoljni bravec, da bi se laglje varoval greha in bolj gotovo zveličal. Ako želiš srečno vmreti, moraš vsak dan sveto, pobožno preživeti. Kako pa naj res pobožen kristijan vsak dan preživi, o tem podaje sv. Leonard Portomavriški prav lepe nauke in svete. Treba, pravi ta svetnik,¹⁾ pobožnosti vsak dan vrediti in določiti, ketere bo opravljal zjutraj, ketere po dnevi in zvečer. Ako vstane zjutraj posvetni človek, prav lahko misli na svet, na keterega je navezan; kedor pa ve, da je zato na svetu, da Bogu služi, lahko misli na Boga, ko se zbudi. So neketeri hudobni duhovi, ki imajo to opravilo, da bi nam vzeli pervino dneva, ko nas skušajo precej zjutraj z grešnimi ali nevrejenimi mislimi. Dolžni smo se pa ogibati teh grešnih misli. Precej ko se zbudimo, mislimo na Boga in recimo: «Moj Bog, pomagaj mi, varuj me greha», ali pa: «Blagovoli, Gospod, ta dan brez greha nas ohraniti». Glejte dete, komaj se zbudi, že hoče imeti svoje hrano in je nemirno, dokler je nima. Ravno tako delajte tudi vi. Ko se oblačite, ne zgublajte časa z ničemernimi mislimi, temuč opravljajte kake molitve, ketere že znate ali pa druge, ketere si sami izberete ali jih vam spovednik izbere. Ako bote tako delali vsak dan, bote imeli na koncu leta veliko dobrega storjenega za nebesa.

Ko ste oblečeni, pokleknite in počastite presveto Trojico. Kleče obudite, pa ne hitro, temuč pobožno, vero, upanje, ljubezen, kesanje in darovanje²⁾. Djanje darovanja prav

¹⁾ Geistliche Übungen. 2. Tag, Lebenserneuerung.

²⁾ Prestavljeno v «Cvetju» leta 1890 in ponastisnjeno v «Hišnem misijonu» in «Trinajst torkov».

pazljivo opravljajte: v njem podarite Bogu vse svoje misli, besede in dela celega dneva. Bog je naš zadnji namen; nanj moramo vse obračati, njemu vse posvetiti. Ke bi bilo mogoče, bi morali imeti svoje serce in svoje oči nanj obrnjene pri vsakem delu. Ako nismo glede tega še dosti popolni, vsaj ne opuščajmo pred vsakim delom napraviti čistega in odkritoserčnega sklepa, Bogu dopasti v vseh rečeh. Kmet, ki mora biti na polju, mati, ki mora varovati svoje otroke, učenec, ki se mora toliko ur na dan učiti, z eno besedo, vsak naj ima namen, delati iz ljubezni do Boga. Ako opravljamo zavoljo Boga taka vsakdanja, navadna dela, se spreminjajo v pravo in zaslužljivo molitev. Navadna svetost ne obstoji v tem, da bi opravljali imenitna dela za Boga, temuč, da to dobro storimo, kar Bog od nas tirja. Ako tedaj stara ženica prede, pa zato, da bi Bogu dopadla, si more za nebesa več zaslužiti, kaker tisti, ki bi Bog ve kako velike reči delal za zveličanje ljudi, pa ne s tem čistim namenom. To je zelo tolaživno za mnoge kristijane, ki ne morejo opravljati veliko pobožnosti, zavoljo stanu, ketelega jim je odločil Bog, in ker morajo živeti od dela svojih rok. Pred Bogom si lahko nabirajo veliko zasluženja, ako si resnično prizadevajo spolnjevati dolžnosti svojega stanu z djanskim ali vsaj tihim namenom, v vseh rečeh mu dopasti. Vsako jutro se tedaj obrnite do Gospoda, ter naredite dobri namen. To je premoder pripomoček, s katerim si morete brez truda veliko zaslužiti za nebesa. Ko ste vsa svoja dela Bogu izročili in nanj obrnili, opravite svoje navadne molitve in ne zanemarite iti k sveti maši, ako morete.

Ni pa zadosti, dan dobro začeti, treba ga tudi sveto preživeti in končati. Zelo primerno bi bilo, ke bi vsak dan obiskali presveto rešnje Telo, posebno pa še, keder je izpostavljeno, opravljali kako pobožnost v čast Materi božji, pogosto se spominjali duš v vicah in kaj enakega. Posebno pa mi je pri sercu, da ne bi zanemarjali tako dobrega pripomočka za vaše zveličanje, kakeršen je dobro duhovno branje. Sveti Dominik si je deval svoje duhovne bukve na persa in jih nanje pritiskal z besedami: «Te so, ketere mi dajejo mleka in iz katerih zajema moja duša nove moči.» Saj raste plevel sam, dobra zelišča pa moramo sejati in

gojiti; ravno tako se vzbujajo slabe misli same, dobre pa prihajajo iz branja dobrih bukev. Skušnja nam to dokazuje. V prvih stoletjih kerščanstva nahajamo veliko svetost in malo pridig; takrat so pa tudi skerbeli, da so djanja svetnikov pridno zapisavali in brali, in to branje je rodilo nove svetnike. Vemo, da je bilo mnogim prvča podlaga svetosti duhovno branje, kaker svetemu Ignaciju, sveti Tereziji in drugim. Večkrat je kedo po naključbi in nekako prisiljen bral duhovne bukve, pa s čudovitimi nasledki. Pobožni Janez Kolombino (Colombino) je bil nekega dne nevoljen, ker je moral čakati obeda. Njegova žena mu je svetovala, naj kaj bere; nevoljen je začel brati neke duhovne bukve in spreobernal se je.

Pa mi bote rekli, da ne vtegnete. — To je res pri mnogih, pri vseh pa ne. Časopise vtegnejo prebirati mnogi; zakaj pa ne dobrih duhovnih bukev? Zavoljo ničemerne radovednosti zapravijo dosti časa, za dušo pa ga nimajo nič? Mariskedo bi lahko dobil pol ure za dobre bukve, po letu po kosilu, po zimi zvečer in tudi skoz dan. Ob praznikih bi pa lahko še precej več brali. Ako me vprašate, kake bukve naj bi zlasti prebirali, vam svetujem življenje svetnikov in pa bukve, ketere so spisali svetniki. Gotovo bi se srečne šteli, ke bi mogli govoriti sè svetniki; prebirajmo njihove bukve, pa bodo oni govorili z nami. Vzemite bukve Tomaža Kempčana, svetega Frančiška Saleškega in drugih; te so po besedah svete Terezije že neverjetno veliko grešnikov spreobernile. Opravljajte tedaj tudi vi vsak dan duhovno branje, pa bote videli, kako jako pomaga h zveličanju.

Ako hočete ves dan posvetiti, je dobro, da vsak večer izprašujete svojo vest, preden se podaste h počitku. Sveti Frančišek Saleški svetuje, da naj kristijan vsak večer, preden gre spat, svojo vest tako spraša, kaker bi šel k spovedi. To spraševanje vesti pa tako le opravljajte, Pervič prosite svetega Duha razsvetljenja in milosti, da bi grehe in majhine pogreške, ketere ste morebiti po dnevi storili, prav spoznali in se poboljšali. Drugič premislite vsako delo, ketero ste opravili od jutra do večera. Tretjič obudite pravo žalost in kesanje. Četrtič napravite terdni sklep, da se bote poboljšali z božjo pomočjo. Lahko rečem, da je spraševanje vesti ogledalo duše. Nekatere osebe porabijo več ur na dan,

da lepšajo svoje telo; kaj pa storijo, da di ohranile lepoto svoje duše?...

Ko ste opravili spraševanje vesti, izmolite še vaše navadne molitve. Sveti Peter Aljkantarski je izmolil vsak večer psalm «Iz globočine» (De profundis) za svojo dušo, kaker da bi moral po noči vmreti.

Ako bi bili do zdaj vsak dan vašega življenja tako preživeli, kako zadovoljni bi bili zdaj! Ali ne bi lahko rekli: moja so nebesa? —

V katerem studencu pa teče milost božja, da moremo vsak dan svojega življenja sveto preživeti? Ali veste? Premišljevanje je to ali tiha molitev. Neketeri se preobložijo z molitvami in zato opuščajo spraševanje vesti, duhovno branje in premišljevanje. Njih pobožnost obstoji v tem, da premikajo svoje ustnice. Ali ni že dober zidar, ki je sezidal že veliko zidu, temuč ako je tudi terdnega naredil. Ako se kedo preobloži z molitvami, jih navadno prav hitro opravlja in mu ni nič mar, ali jih dobro ali slabo opravi, samo da vse izmoli prej ko more. Ali če ne spremlja besed serce, se zgublja pobožnost kaker glas v zraku. Samo molitve opravljati je ravno tako kaker ob samem kruhu živeti; res je, da je kruh tečna jed, ali želodec kmalu obteži in človek se ga tudi naveliča. Samo ob kruhu živeti, pravimo postiti se. Potrebno je tedaj, da vsaj pol ure porabimo vsak dan za premišljevanje (koger namreč ne zadržava služba, res potrebna opravila i.t.d.)... Prosite dobrega spovednika, naj vam pove, ketere pobožnosti opravljajte vsak dan, vsak mesec in vsako leto. Prosite ga tudi, kedaj naj hodite k spovedi in svetemu obhajilu, z eno besedo, uči naj vas vmetalnost svojo duše zveličati. —A.—

Čemu je dober tretji red?

Marsikedo se spotika nad tretjim redom in ga zaničljivo prezira, češ: čemu tretji red? Kedor tako govori, pač ne pozna tretjega reda in njegovega velikanskega pomena za pravo kerščansko življenje.

Sedanje življenje ima le toliko vrednosti, v koliker se verši z ozirom na Boga in na večnost; ali z drugimi

besedami: Prav kerščansko živi le tisti, ki ne zgubi spred oči svojega zadnjega namena in ki si resno prizadeva ta svoj namen, to je zveličanje, doseči. —

Ke bi tedaj tretji red tudi nič družega dobrega ne imel, je že to silno važno, da svoje ude veže k mesečnemu prejetanju sv. zakramentov.

S tem jih nekako sili, da se vedno bavijo z zadevo svojega zveličanja in da so vedno pripravljene na smert. Če tedaj kak tretjerednik tudi nepreviden vmerje, je pa vendar koliker toliko na smert pripravljen, ker gotovo ni dolgo, (ne čez mesec), ko je bil zadnjikrat pri spovedi.

Kako ravno tako življenje na zadnje prav pride, se je lepo pokazalo nad ranjco tretjerednico Ivano Poklukar, Žagarjevo iz Kernice, Gorjanske župnije.

Tretjerednica I v a n a (E l i z a b e t a) P o k l u k a r je bila iz slavno znane Žagarjeve rodbine. Njen brat dr. Jožef Poklukar je bil svoje dni deželni glavar vojvodine Kranjske. Precej imovita in prikupljive postave, ni hotla stopiti v zakon, dasiravno je imela več častnih ponudeb.

Če tedaj tudi ni imela svojih otrok, je pa bila velikokrat za kerstno ali biremsko botro in si je tako zagotovila veči spomin, kaker ke bi bila zapustila veliko družino. Tudi vbozim je bila dobra in sosedom; pa je zraven časnega daru dodala tudi kak primeren nauk. V tretjem redu je bila od leta 1889 in zadnji čas tudi odbornica tretjega reda za Kernico in Radolno.

Pred svetim dnevom je bila zjutraj pri spovedi in pri sv. obhajilu, hoteč tudi drugi dan pristopiti k mizi Gospodovi zavoljo vesoljne odveze. Toda še tisti dan popoldne po južini ji postane hudo, tako da se mora vleči. Pa komaj se vleže, že jo napadejo smertne bolečine in po kratkem boju, zadeta od serčne kapi, izdihne v naročji svojega brata svojo dušo, stara 58 let.

Ko se ta nagla smert in nje okoliščine zvedo po župniji, se ljudje niso toliko vstrašili, ampak blagrovale so ranjco rekoč: Oh kako je srečna, ker je bila še le danes pri sv. obhajilu; ni bila nepripravljena, ampak z prižgano svetilno je šla ženinu naproti! Kako je bila rajncea priljubljena, pokazalo se je s tem, da je niso le oba božična praznika ljudje trumoma hodili kropit, ampak da so se tudi v

obilnem številu vdeležili njenega pogreba, ki se je veršil na Šentjanžev dan pri najlepšem vremenu. Na njenem zadnjem potu jo je spremljevalo 7 duhovnikov in razun mnogih sorodnikov tretjeredniki in tretjerednice s križem in prižganimi svečami ter dekleta Marijine družbe z zastavo, kateri je bila ranjica za kumico.

Ko so truplo ranjce položili v družinsko grobišče, ji je P. Kunstelj T. J. tukajšni domačin, govoril neketere kratke besede v slovo. Omenjal je posebno dveh verlin iz njenega življenja: njeno nehlinjeno pobožnost, ki je storila, da ni šla nepripravljena v večnost, in njeno usmiljenje, ker ni samo v življenji veliko dobrega storila, ampak še vse ostalo namenila za dobre namene. (Tako za škofove zavode, za romarsko cerkev na Brezjah, za misijone, za dijaško kuhinjo, za sv. maše, i. t. d.)

Pri tem ginljivem govoru ni ostalo suho nobeno oko in pričujoči so radi priterdili besedam govornikovim, ko je rekel: Blagor ji, ki je zaspala v Gospodu, od zdaj pravi duh: naj počiva v miru, ker nje dela so šla za njo! (Sk. razd. 14, 13.) Naj bo tretjerednikom priporočena v molitev.

J. Ažman

župnik.

Temu dopisu bodi dodan še naslednji:

Miha Perinčič, iz Kobarida doma, je spoznal iz Cvetja veliki pomen in neizmerno korist III. reda sv. Frančiška. Ko je bil na rimskem romanju v sv. letu 1900 tudi v Asizu (v cerkvi Dev. Marije Angelske ali Porcijunkuli in na grobu sv. Frančiška), sklenil je stopiti v III. red in takó zvestejše in vspešnejše Bogu služiti, kar je tudi takoj po povernitvi, takrat še na Kras — z radostnim sereem storil. Po letu poskušnje je napravil obljubo.

Ker je čutil, da ga Bog kliče, želel je skleniti tek svojega dolgega življenja (80 let) domá. Moči so mu vidno pešale — a spomin in zavest ga nista zapustila. Ravno med sv. misijonom zadobil je na predvečer sv. Elizabete (18. nov.) iz rok svetogorskega č. patra Kapistrana vesoljno odvezo in naslednje jutro tešč presv. obhajilo iz rok svojega sina.

Nato je bil izredno zadovoljen in vesel. Večkrat po dnevu je povedal, da bo zatisnil oči zvečer ob enajsti uri.

In res goreče móleč na rožni venec pričakoval je z okoli stoječimi napovedani čas ločitve. Ko je ura enajst odbila oddehnil se je še parkrat — potem pa je mirno in sladko v Gospodu zaspal. N. p. v m.!

Priporoča se bratom in sestram v blagovoljno molitev.

Nekaj čertic sè slovenskega misijona na Nemškem.

(D a l j e .)

Kakšno je notranje versko življenje naših Slovencev na Vestfaljskem, o tem nam morejo pričati deloma tudi njihova stanovanja, posebno pa hišna oprava. Zato pogledjmo sedaj to dvoje.

Stanovanja naših ljudi na Nemškem so zelo različna. Neketeri imajo prav lepe, skoraj bi rekel gosposke izbe; z drugimi gotovo nobeden naših vaščanov ne bi menjal. Nekaj jih stanuje po zasebnih hišah, velika večina pa v naselbinah, ali kaker pravijo tam, v kolonijah, Kaj in kakšna je naselbina?

Pred nekaj leti v teh krajih ni bilo nič bolje, kaker je po naših vaseh doma, skorej gotovo še slabše. Hiše so bile iz lesenih tramov sestavljene, vmes pa vložena opeka, z majhnimi okni in nizkimi vrati. Take so starejše hiše še sedaj. Ceste niso bile posute ali s kamenjem tlakovane kaker so novejše, ampak so neposute šle po travnikih in po polju, večkrat tudi po močvirnih krajih brez določenega reda. Pred kake tridesetimi leti so kopali premog le vodoravno v goro, od takrat dalje so pa začeli riti tudi v globočino zemlje, napravili so navpične rove do 300, 500 in še več metrov globoke in prišli do dobrega premoga, ki je obetal deželi posebno pa podjetnikom mnogo dobička. Ker posamezni niso mogli sami začeti takega velikanskega dela, ki stane mnogo denarja, zato se je združilo več mož v eno celoto ali društvo ter so sè združenimi močmi kupili zemljo, potrebne stroje in poslopja ter vstanovili takoimenovano ceho, t. j. jamo in vse kar spada k premogokopu.

Te cehe so se hitro množile; delavce so zelo dobro plačevali, in ti so prihajali od vseh strani v te kraje, prebivalstvo je hipoma narastlo, stanovanj je primanjkovalo, zato so podjetniki za svoje delavce začeli zidati v večji ali manjši daljavi od cehe delavske hiše, ki so se množile od leta do leta in se množijo še

vedno od dne do dne, tako da delajo že same za se veliko vas, ki se naselbina ali kolonija imenuje. V eni večji taki naselbini je okoli osem tisoč duš. Naselbina je torej skupina delavskih hiš ene cehe, in ker je veliko ceh, ter ima skoro vsaka ceha svojo naselbino, je število teh zelo veliko.

Hiše prvih naselbin so zelo slabe, tako da so ne po krivici ljudje tožili, da jim piha veter na vseh straneh v izbo in da v deževnem vremenu še celo voda najde vhod vanjo. Novejše hiše iz zadnjih let so pa večinoma v vseh naselbinah prav lepe, stanovanja prijetna in lepo urejena, ter za tamošnje razmere ne ravno predraga. Navadno ima ena delavska družina po tri izbe, tu in tam tudi po štiri, pri nekaterih še svinjak poleg hiše, in za vse to plačuje okoli 12 do 13 mark na mesec. (Dalje prih.)

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine goriške: Marija (Helena) Kacin iz Jagerš Marija (Magdalena) Kos iz Ročinja, Ivan (Frančišek) Stanič iz Gorenjega polja, Jožef (Frančišek) Kosovel iz Gorice, Marija (Frančiška) Klemenc iz Senožec, Katarina (Magdalena) Decolle († v Gorici 98 let stara), Štefan (Rok) Erzetič iz Kožbane, Uršula (Klara) Drofovka iz Peyme, Marija (Klara) Ložar (zgledna tretjerednica, † v Divači 15. 12. 1902); kobiljeglavske: Frančišek (Mihael) Perinčič iz Kobarida, Katarina (Frančiška) Štolfa iz Volčjega grada, Ana (Marija) Rudež iz Kobiljeglave; biljanske: Andrej (Jožef) Simčič iz Biljane; kobaridske: Katarina (Uršula) Uršič iz Kobarida; libušenske: Marija (Terezija) Bajt iz Kamna, Lucija (Elizabeta) Leban iz Poljubina; brežiške: Terezija (Antonija) Kladovšek; ljubljanske: Alojzija (Ana) Ranth († 3. 12. 1902 v Spod. Šiški pri Ljubljani); v župniji sv. Duha v Ločah: Katarina Palir, Antonija Korošec, Marija Ačko iz Klokočovnika, Jozefa Potisk, Jera Kohne iz Velikega Lipoglava; Marija Majcen, Marija Poljanec iz Malega Lipoglava; Jozefa Pajmon iz Zbelovskih goric; Franca Pajek, Janez in Uršula Šitar iz Laž; Ana Balant, Marija Spalir iz Mlač; Janez Stiplovšek iz Kravjeka; Marija Jezovšek in Uršula Pšeničnik iz Brega; Jakob Kuhar iz Loč; Jera Stibler, Liza Hribernik, Matija Petelinšek iz Šent Jerneja; v Kamnici pri Mariboru č. šolska sestra Marija Armela Golob († 12. 12. 1902 — lepa cvetlica v vertu sv. Frančiška! «Kaker Bog hoče, tako naj se zgodi» te besede je kaj rada izgovarjala v svoji dolgotrajni bolezni. Naznanjeni dan ob osmih zvečer je vmerla jako lepo, v 25. letu svojega življenja).

Dalje se priporočajo v pobožno molitev: A. L. za ozdravljenje očesne bolezni; K. S. za ljubo zdravje; predstojništvo 3. reda libušenske skupščine; da bi Bog odvernil neko veliko pohujšanje iz tamkajšne duhovnije; neki bolnik za poterpežljivost; J. H. za dar svete čistosti; priporoča tudi svojo sestro, da bi ostala Marijina hči; M. D. iz Martinske vesi priporoča sebe, svoje brate in sestro, da bi se odvernila od nekih zmot; L. K. priporoča sebe in svojega rejenca za ljubo zdravje in da bi se neka pravda pravično in pošteno iztekla; T. S. v K. priporoča svojo na umu bolno hčer, da bi ozdravela, ako je njeni duši v zveličanje; neka nevarno bolna oseba iz Šk. za ozdravljenje; še neketere druge osebe od tam v dober namen in za zdravje; M. G. v savinski dolini za zdravje, priporoča tudi neko družino za mir in edinost ter blagoslov božji pri hiši; M. U. iz Ribnice na Štajerskem se priporoča za dar pravega spoznanja, pokorščine in dušnega miru in da bi mogla tako živeti, da bi smela pogosto k sv. obhajilu pristopati; priporoča tudi svoje stariše za zdravje in za srečo pri živini; H. P. priporoča svojega sinu, bogoslovca, da bi ostal stanoviten, in tudi svoje druge otroke; M. P. svojo mater za ozdravljenje noge; A. Str. sè vso svojo družino za pomoč v dušnih in telesnih zadregah; M. St. priporoča sebe in svojega spovednika in neko deklico, da bi bila sprejeta v samostan; O. M. nekega bolnega redovnika.

Zahvala za vslišano molitev

naznanjajo: Sp. K. za prejeto milost v neki važni zadevi (poslani znesek oddali po namenu); neki tretjerednik za ozdravljenje oči in bolečin v glavi; T. S. za odvernjenje nesreče pri živadi; M. Fl. v Ž. za ozdravljenje; neka tretjerednica za milost prejeto pred tremi leti v neki važni zadevi; H. P. za milost, da je šel njen sin v bogoslovje; H. Š. iz Br. fare za ozdravljenje; M. H., da je njen mož srečno in hitro prišel od vojakov; M. St. v V. za ozdravljenje svoje in nekega otroka, sirote brez matere; rodbina Mašera v Šent Jerneju, da se je neka večletna obravnava srečno iztekla; A. St. v O. za mnogokratno pomoč v velikih stiskah in nadlogah, posebno v boleznih in denarnih zadregah.

Darovi v dobre namene,

ki so nam jih zadnji dve leti poslali naši naročniki, so se odposlali ob novem letu na svoja mesta, in sicer za afrikanski misijon: 10 K, za lateransko cerkev v Rimu: 15 K, za katoliško vseučilišče v Salzburgu: 39 K 20 v. Zlasti v poslednji namen bi bili želeli poslati kaj veči znesek; ali upamo, da so naši premožniši prijatelji že po drugi poti oddali svoje darove.

spreminja, u vš: „sv všenom, sv všenico.“ Nekod, kaker v go-riških Berdih, je pa tudi v tem primeru polglasnik mej p in š, in ga torej predlog ne potrebuje: „s pšeničo“.

Kaker nekodaj v „sŭtkati“, tako je v nekih drugih sestavah sv še do današnjega dne ohranjeno s polglasnikom, dasi ni za njim sikavca ali šumevca: „svgnjiti, svgrĕti, svmĕljem, svpĕti, svpnem, svgnati, svženem“ *zusammentreiben*, pa zdaj, vsaj na Dolenjskem, tudi *austreiben* namestu „izvgnati“. Poslednjo obliko ima še Dalm, pisano „isignati, isignal, isegnal, pa zraven Exodi 5 na koncu: „iffegnati“, kar je nekaka kontaminacija oblik „izvgnati“ in „svgnati“; iz „isvgnati“ je dolenjsko „svgnati“ v pomenu *austreiben*. Sploh sv dandanašnji na Dolenjskem tudi izu (ali štajerski „ze“) nadomešča, „susĕkati, svžagati“ je tudi to, kar „izsekati (štaj. po Dainku „zesekati), izžagati“ itd., „sv šule, sv šise“ to, kar „iz šole, iz hiše“. Edini primer, kjer se v dolenjščini izgovarja „ze“ je „zevrĕti“, češko „vzevrĕti“ *aufwallen*, kjer je torej predlog *взъ* ohranil svoj končni polglasnik. Pri nas zdaj navadna pisava „zavreti“ namestu „zevrĕti“ je seveda napačna, „zavreti“ je kaj drugega ko „zevrĕti“.

V dolenjščini je torej premagal sv, kjer je bil opravičen zv (iz „izv“); nasprotno se je zgodilo v štajerskih narečjih, kjer imamo, kaker v poljščini, ze tudi namestu se („sv“): „zesekati, zežgati, ze vsim blagom, ze vso močjo, ze vsimi lasmi“ (Dainko, „Lehrb. der Windischen Spr.“ pag. 262).

Ker v poslednjim primeru, t. j. pred vs tudi Dalmatin piše „so“ t. j. „zo“, bi se smela ta oblika, namreč „ze“ (z izreko „zv“), po vsi pravici sprejeti v knjižno slovenščino; tudi za spred navedeno Dalmatinovo „s'vbuŭhzoŭ“ bi se v sedanji slovenščini primerno pisalo: „ze vbožcem“, in tako v drugih podobnih slučajih. Da bi se pa zraven ne smel zametati prvotniši „sv“: „sĕ vsem, sĕ vso“ itd., to je očitno samo ob sebi.

Sploh moramo skleniti: Kjer se po pravici izgovarja polglasnik, tam naj se tudi piše, bodisi z ě, ali sĕ samim e; kjer se pa pisati ne sme, tam se tudi izrekovati ne sme. Nigdar se ne piše vĕ za v, nigdar kĕ za k; torej se nima tudi izgovarjati nigdar vĕ in kĕ.

Govorimo zdaj nekoliko več o poslednjem predlogu, ki dela v šoli posebne težave. Ni namreč lahko vsaki besedi, naj se sĕ še toliko in še tako terdimi soglasniki začenja, spred pristavljati k. Drugi slavenski jeziki so si ohranili zato tudi pri tem predlogu za posebne primere samoglasnik, ki jim nadomešča ъ (ali tudi u) r. „ko мѣѣ, ko гробѣ, ko свѣтъмѣ“, č. „ke stolu, ke zlĕmu, ku příkladu“, h. „ka grobu, ka gradu, ka Kruševcu“ itd. Pri nas tega ni. Kako naj si torej pomagamo v slučajih kaker n. pr. „otrok k hlapcu teče; gost k skledi sede; noht k špranji pritisne; plašč k štĕtu priveže“ itd.? — Perva pomoč bi bila seveda ta, da bi besede kako prestavili, n. pr.: „otrok teče k hlapcu; gost sede k skledi; k špranji noht pritisne, k štĕtu priveže plašč. Vender tudi tako ne bo lahko izgovarjati zlogov: „kskle, kšpra, khla, kšči. — V neketerih primerih bi si mogli vsaj nekoliko pomagati s h namestu k: „hskle, hšpra“. V resnici dandanašnji predlog k prav pogostoma tako nadomeščamo, ne le kaker terdi 8. izdaja

Janežičeve slovnice, „pred g in k,“ temuč v mnogo več primerih.

Vodnik piše na str. 105 svoje „Pismenosti“: „Namest k' stavimo h' pred glasmí g, k, sk, ž, c, č, postavim: h' gabru, h' kraju, h' skali, h' ženi, h' cesti, h' človeku“. — Podobno stoji že v Kopitarjevi slovn.: *Anstatt k' wird h' gebraucht vor den Lauten g, k, lh, sk, sh, z, zh z. B. h' zelti zu der Strasse u. s. f.*

Metelko pripisuje to le Gorenjcem: *Der Oberkrainger verwandelt vor g, k, c, ž, č das k in h: h gork zum Berge, h koncu gegen Ende, h cê-tv zur Strasse, k ž nê zum Weibe, k čelu zur Stirne. Der Unterkrainger, wie der Allslawe, setzt sich über diese Subtilität hinaus, und spricht: k gork, k č-lu u. s. w.*

Metelko je napak storil, da je pristavil soglasnikoma k in h, kaker tudi soglasnemu predlogu v svoj polglasnik, ki se vender pri nas v teh predlogih nigdar in nikjer ne govori; ravno tako je napaka, da ga vedno pristavlja predlogu s in z ne glede na to, ali se govori ali ne; „sv stola, sv strêhe“ je prav, ne pa „sv konj, sv liiba“. Druga zmeta je, ko terdi, da le Gorenjec govori h namestu k. Dalmatin je bil Do'enjec in vender piše h v mnogo primerih, in sicer popolnoma d-sledno, namreč pred k, t, p, g, d, b, c, č, torej pred vsemi zapornimi glasovi (*Verschluss laute*, c in č se namreč tudi s takim glasom začinjata, c = ts, č = tš): „h'katerimu, h'krajlu, h'timu, h'tlam, h'pytju, h'plejnu, h'prandi, h'gnadi, h'gospudu, h'dauram, h'Davidu, h'drugimu, h'baŋni, h'Beŋedi, h'Cedru, h'Česarju, h'zhemu, h'zhetertimu“ itd. Izjem sem po mnogem preiskovanju opazil le dve, ki ste prav lahko le pomoti tiska: „k'paklenfkimu, k'daurom te Vtte.“

Pred vsemi drugimi glasovi piše Dalm. popolnoma stanovitno: k', torej: k'Adamu, k'Eliu, k'Itaju, k'Ozhetu, k'ufheŋam, k'Rinkam, k'ľubu (zum Trotz), k'meni, k'nizhemer, k'hifli, k'hlapzu, k'ferci, k'č.ushbi, k'ŋpishnimu, k'ŋhpotu, k'folku, k'frishumu, k'jedi, k'setu, k'slatim, k'sheni, k'hganimu, k'varihu, k'videffu, k'vľem itd.

Dalmatin je potemtakem dosleden, kaker bi mogel, ako bi delal to po svoji glavi, le učen lingvist biti. Ker pa tak pač on ni bil, moramo sklepati, da se je ob njegovem času, vsaj v njegovem domačem kraju, zares tako govorilo, namreč pred zaporniki h, povsod drugod pa k. Ali se še dandanašnji kje tako razločuje, jaz ne vem povedati; kolikr mi je znano, se je na Kranjskem h razširil, razen nekaterih zraščenic, namreč: „kljubu, krébri, kvišku,“ na vse druge primere: „h enemu, k očetu, h meni, h nam, h sebi, h zetu, h ženi, h vam, h vsem“ itd. Kaj bi bilo torej priporočati za kujižno slovenščino? Kjer piše Dalm. h', bi bilo sploh pisati h; pa vsaj pred z in ž naj bi se pisalo tudi le h. Pred tema soglasnikoma se namreč k ne more izgovarjati, kaker tudi pred b in d ne; mogel bi se g: „gzétu, g ženi, g bogu, g dobremu“ itd. Razločevati bi morali torej: „g zetu“ pa: „k si u,“ kaker razločujemo: „z govedom“ pa: „s konjem.“ Ali ker bi bil g nekaj čisto novega, si smemo pomagati s h ki nam lahko nadomešča tako g kaker k. Za etimologijo in „slovanstvo“ skerbni gospodje seveda ne bodo radi k nadomeščali s h; ali jaz mislim, da bi imeli mi bolj skerbeti za evfonijo ko za etimologijo, „slovanstva“ pa h ne bo spravil v nobeno nevarnost.

(Dolje prih.)